

TRẦN VĂN THẮNG

Hướng dẫn làm Kế Toán
ĐƠN VỊ CHỦ ĐẦU TƯ
bằng **EXCEL**

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

HƯỚNG DẪN LÀM KẾ TOÁN ĐƠN VỊ CHỦ ĐẦU TƯ BẰNG EXCEL

TRẦN VĂN THẮNG

HƯỚNG DẪN
LÀM KẾ TOÁN
ĐƠN VỊ CHỦ ĐẦU TƯ
BẰNG EXCEL

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

LỜI GIỚI THIỆU

Nhằm nâng cao chất lượng quản lý nhà nước về doanh nghiệp. Nhà nước đã ban hành hệ thống chế độ kế toán cho các doanh nghiệp. Hệ thống kế toán này được thực hiện theo quyết định số 1141-TC-QĐ-CĐKT ký ngày 01/11/1995 của Bộ trưởng Bộ Tài chính (sau đó có bổ sung theo quyết định số 167/2000/QĐ-BTC ngày 25/10/2000 về chế độ báo cáo tài chính doanh nghiệp). Trong quá trình sử dụng, do đặc điểm kinh tế, yêu cầu quản trị kinh doanh của từng doanh nghiệp mà Nhà nước đã ban hành thêm quyết định số 214/2000/QĐ-BTC. Quyết định này do Bộ Tài chính ký ngày 28/12/2000 áp dụng cho các đơn vị chủ đầu tư.

Ngoài ra, ngày 31/12/2001 Bộ trưởng Bộ Tài chính cũng ký quyết định số 149/2001/QĐ-BTC ban hành bốn chuẩn mực chế độ kế toán Việt Nam. Sau đó là các chuẩn mực khác, và mới đây Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XI, tại kỳ họp thứ 3 ngày 17 tháng 6 năm 2003 đã thông qua Luật kế toán mới. Luật này chính thức được áp dụng từ ngày 01/01/2004.

Việc thay đổi này đòi hỏi phải xây dựng đồng bộ chế độ chứng từ, sổ sách, hệ thống tài khoản và các báo cáo tài chính cho các đơn vị chủ đầu tư. "Hướng dẫn làm kế toán đơn vị chủ đầu tư bằng Excel" là cuốn sách mà thông qua đó tác giả mong muốn hệ thống hóa phương pháp ghi chép sổ sách kế toán và lập các báo cáo tài chính mới nhất bằng Microsoft Excel.

Tại sao lại dùng Excel làm kế toán? Bởi vì Microsoft Excel rất dễ sử dụng, thân thiện với người dùng và không đòi hỏi bạn có những kiến thức phức tạp về lập trình. Excel thích hợp với những ai lần đầu tiên học sử dụng máy vi tính. Rất nhiều các đơn vị thường sử dụng Excel để làm kế toán. Làm kế toán bằng Excel có cảm giác như đang "viết trên giấy", chính điều này tạo sự an tâm cho người dùng. Tuy nhiên, khi đơn vị của bạn phát triển đến một mức nào đó thì việc quản lý bằng Excel sẽ không còn thích hợp, ví dụ: rất khó dùng Excel để tự động in các phiếu thu, phiếu chi, phiếu nhập, phiếu xuất..., bạn cần có những phần mềm chuyên về cơ sở dữ liệu như FOXPRO hay XTF.

Nhiều tư liệu trong cuốn sách này dựa trên các văn bản pháp qui của Nhà nước về chế độ kế toán và tham khảo nhiều nguồn tài liệu khác nhau, đồng thời đúc kết kinh nghiệm qua quá trình hướng dẫn kế toán cho các đơn vị chủ đầu tư (cụ thể là Ban quản lý dự án). Vì là cuốn sách đề cập đến Chế độ báo cáo tài chính (chế độ báo cáo tài chính cho các "đơn vị chủ đầu tư" có nhiều khác biệt so với chế độ kế toán cho các "doanh nghiệp" hay chế độ kế toán cho các "đơn vị hành chính sự nghiệp") và liên quan đến lãnh vực quản lý, cũng như hạch toán giá thành sản xuất

sản phẩm thử, chắc chắn sẽ không thể tránh khỏi những thiếu sót, suy nghĩ chủ quan, rất mong bạn đọc góp ý để cuốn sách ngày càng hoàn thiện.

1. Bố cục của cuốn sách

Cuốn sách này được trình bày theo phương pháp tuần tự, từ căn bản đến phức tạp. Đừng nên “nhảy cóc”! Bởi vì những kiến thức căn bản về kế toán chính là nền tảng pháp lý cho công việc sau này của bạn. Đầu các chương và đầu các phần là những khái niệm, cuối mỗi chương là những tóm lược hoặc một số câu hỏi ôn tập. Ở những chương quan trọng sẽ có những ví dụ với những số liệu giả định cụ thể cho một Ban quản lý dự án điển hình nào đó. Hy vọng, điều này sẽ định hướng cho bạn trong công tác khi áp dụng “Làm kế toán bằng Excel” vào đơn vị chủ đầu tư của mình.

Bạn có thể sử dụng mục lục để tra cứu khi sử dụng “*Hướng dẫn làm kế toán đơn vị chủ đầu tư bằng Excel*”. Tuy nhiên, nhằm giúp bạn thuận tiện hơn khi tìm kiếm những vấn đề liên quan, tập sách được chia làm 6 phần và 16 chương.

- **Phần 1. Một số văn bản pháp quy của nhà nước về kế toán**

Phần này giới thiệu những văn bản pháp qui về việc áp dụng chế độ kế toán đơn vị chủ đầu tư. Bảng mã tài khoản kế toán. Các văn bản này có tính chất bắt buộc khi áp dụng chế độ kế toán. Bạn nên đọc kỹ phần này trước khi chuyển sang phần kế tiếp.

- **Phần 2. Chế độ chứng từ và sổ kế toán**

Phần 2 gồm ba chương, chương 1: “Nguyên tắc chung về kế toán”, chương 2: “Phân loại chứng từ kế toán” và chương 3: “Chế độ sổ sách kế toán” trình bày những nguyên tắc, hình thức, mẫu biểu, phương pháp ghi chép, lưu trữ, bảo quản chứng từ và sổ kế toán. Thông qua đó bạn sẽ hiểu rõ những khái niệm như: “Sổ Nhật ký”, “Sổ Cái”, “Sổ chi tiết”, “Nhật ký chung”, “Nhật ký - Sổ cái”...

- **Phần 3. Microsoft Excel 2002**

Gồm một chương, chương 4, một số bài học căn bản về bảng tính điện tử Microsoft Excel 2002, những kiến thức căn bản làm hành trang cho bạn khi áp dụng kế toán bằng máy vi tính.

- **Phần 4. Hướng dẫn tổ chức chứng từ kế toán bằng Excel**

Bao gồm các chương 5-8 lần lượt giới thiệu và hướng dẫn cách thức tạo lập và ghi chép các chứng từ kế toán đơn vị chủ đầu tư bằng Excel. Các chương này sẽ giới thiệu cách quản lý hệ thống Nhân sự tiền lương khoán sản phẩm, Quản lý vật tư ở đơn vị có sản xuất, Kế toán tiền tệ và Tài sản cố định.

- **Phần 5. Hướng dẫn lập báo cáo tài chính bằng Excel**

Gồm bảy chương, chương 9-15. Trong đó:

Chương 9: Tự động hóa tiến trình ghi sổ kế toán;

Chương 10: Bảng cân đối kế toán;

Chương 11: Quản lý nguồn vốn đầu tư

Chương 12: Thực hiện đầu tư theo dự án

Chương 13: Chi phí Ban quản lý dự án

Chương 14: Báo cáo thuyết minh tài chính và một số báo cáo khác

Chương 15: Tờ khai thuế GTGT.

- **Phần 6. Hướng dẫn sử dụng chương trình kế toán mẫu**

Phần này gồm một chương, Chương 16, giới thiệu cách sử dụng “*Chương trình kế toán mẫu*”. Chương trình chứa trên 01 đĩa mềm hoặc đĩa CD-ROM và các bạn có thể liên hệ để mua riêng với tác giả hay các đại lý bán sách. Đây là một bộ chương trình mẫu mà bạn có thể sử dụng ngay.

- **Phụ lục**

Cuối cùng là phần phụ lục nhằm giới thiệu cho bạn Luật kế toán mới sẽ được áp dụng từ ngày 01/01/2004 và Chuẩn mực số 1. Chuẩn mực chung.

2. Các qui ước dùng trong cuốn sách này

“*Cuốn sách*” có sử dụng một số thuật ngữ qui ước nhằm định dạng thuật ngữ và mặt chữ để làm rõ những *thông tin đặc biệt* :

- ♦ Một chuỗi như sau:

Ctrl + Enter

Có nghĩa là bạn giữ đè phím **Ctrl** và nhấn phím **Enter**.

- ♦ Các thuật ngữ mới hoặc các thông tin cần nhấn mạnh được thể hiện bằng chữ *in nghiêng*.
- ♦ Các dữ liệu cần phải gõ, tập lệnh hay thực đơn thì hành được **in đậm**
- ♦ Các thông tin giúp tiến hành công việc nhanh hơn. Mục này gọi là **Mẹo** hay **lời khuyên** và có biểu tượng cái chuông 🛎
- ♦ Những câu nhắc nhở đề phòng nguy hiểm dùng biểu tượng ⚠
- ♦ Những câu ghi chú, lưu ý dùng biểu tượng 📝
- ♦ Đa số các ví dụ trong cuốn sách này qui ước dấu phân cách thập phân là dấu chấm và dấu phân cách hàng ngàn là dấu phẩy. Ví dụ, **50,000.5** được hiểu là năm chục ngàn lẻ năm.

3. Cuốn sách này dành cho ai

“*Kế toán*” là thế giới của những con số, đòi hỏi người dùng phải có những kiến thức căn bản về “*kế toán đơn vị chủ đầu tư*”. Mặc dù, bạn có thể tìm kiếm ở trong cuốn sách này những kiến thức căn bản về “*kế toán*”, nhưng cách tốt nhất là bạn nên tìm hiểu trước “*những kiến thức kế toán căn bản*” hoặc nếu bạn là “*kế toán viên Ban quản lý dự án*” thì càng tốt. Ngoài ra, bạn cũng nên trang bị trước những kỹ năng cơ bản về máy vi tính. Tuy nhiên, nếu không biết “*tí gì*” về kế toán và máy tính, bạn vẫn có thể sử dụng “*cuốn sách này*” để học làm kế toán trên máy vi tính và đó có lẽ cũng chính là mục đích của cuốn sách này.

Chúc bạn thành công!

Mọi thắc mắc xin liên hệ theo địa chỉ:

45/3/12 (số cũ 45/31) Nguyễn Văn Đậu, F6, Q.Bình Thạnh, TP. Hồ Chí Minh.

hoặc ĐT: 08-8432262

PHẦN 1

MỘT SỐ VĂN BẢN PHÁP QUY CỦA NHÀ NƯỚC VỀ KẾ TOÁN

- 1. QUYẾT ĐỊNH SỐ 214/2000/QĐ-BTC NGÀY 28-12-2000 CỦA BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH V/v Ban hành Chế độ kế toán áp dụng cho đơn vị chủ đầu tư**
- 2. NHỮNG QUI ĐỊNH CHUNG BAN HÀNH THEO QUYẾT ĐỊNH SỐ 214/2000/QĐ-BTC NGÀY 28-12-2000 CỦA BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH**
- 3. NGHỊ ĐỊNH SỐ 89/2002/NĐ-CP NGÀY 7-11-2002 của CHÍNH PHỦ Quy định về việc in, phát hành, sử dụng, quản lý hóa đơn**
- 4. QUYẾT ĐỊNH SỐ 149/2001/QĐ-BTC CỦA BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH BAN HÀNH NGÀY 31/12/2001 V/v ban hành và công bố bốn (04) chuẩn mực kế toán Việt Nam (đợt 1)**
- 5. QUYẾT ĐỊNH SỐ 165/2002/QĐ-BTC CỦA BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH BAN HÀNH NGÀY 31-12-2002 V/v ban hành và công bố sáu (06) chuẩn mực kế toán Việt Nam (đợt 2)**
- 6. NGHỊ ĐỊNH SỐ 129/2004/NĐ-CP CỦA CHÍNH PHỦ BAN HÀNH NGÀY 31/05/2004 V/v Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Kế toán áp dụng trong hoạt động kinh doanh**
- 7. HỆ THỐNG TÀI KHOẢN KẾ TOÁN CHO ĐƠN VỊ CHỦ ĐẦU TƯ**

☞ Ghi chú: Toàn bộ các văn bản pháp quy trích dẫn trong tập sách này, được tác giả tham khảo và trích dẫn từ nhiều nguồn tài liệu khác nhau do đó có thể có những sai sót, rất mong độc giả lượng thứ.

**1. QUYẾT ĐỊNH SỐ 214/2000/QĐ-BTC CỦA BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH
BAN HÀNH NGÀY 28-12-2000**

Về việc ban hành chế độ kế toán áp dụng cho đơn vị chủ đầu tư

BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH

- Căn cứ Pháp lệnh Kế toán và Thống kê công bố theo Lệnh số 06-LCT/HĐNN ngày 20-5-1988 của Hội đồng Nhà nước và Điều lệ tổ chức kế toán Nhà nước ban hành theo Nghị định số 25/HĐBT ngày 18-3-1989 của Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính Phủ);

- Căn cứ Nghị định số 15/CP ngày 02-3-1993 của Chính phủ quy định về nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm quản lý Nhà nước của Bộ, cơ quan ngang Bộ;

- Căn cứ Nghị định số 178/CP ngày 28-10-1994 của Chính phủ quy định về chức năng, nhiệm vụ và tổ chức bộ máy của Bộ Tài chính;

- Căn cứ Nghị định số 52/1999/NĐ-CP ngày 08-7-1999 của Chính phủ ban hành Quy chế quản lý đầu tư và xây dựng; Nghị định số 12/2000/NĐ-CP ngày 05-5-2000 của Chính phủ về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy chế quản lý đầu tư và xây dựng kèm theo Nghị định số 52/1999/NĐ-CP ngày 08-7-1999 của Chính Phủ;

- Căn cứ Quyết định số 1141-TC/QĐ/CDKT ngày 01-11-1995 của Bộ trưởng Bộ Tài chính về việc ban hành Chế độ kế toán doanh nghiệp; Quyết định số 999-TC/QĐ/CDKT ngày 2-11-1996 của Bộ trưởng Bộ Tài chính về việc ban hành Hệ thống Chế độ kế toán hành chính sự nghiệp;

Sau khi có ý kiến thỏa thuận của Bộ trưởng Bộ Xây dựng tại công văn số 2313 BXD/TCKT ngày 14/12/2000;

Theo đề nghị của Vụ trưởng Vụ Chế độ kế toán,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1: Ban hành kèm theo Quyết định này “Chế độ kế toán áp dụng cho đơn vị chủ đầu tư”, gồm:

- 1- Quy định chung;
- 2- Hệ thống biểu mẫu chứng từ kế toán và quy định về phương pháp lập chứng từ kế toán;
- 3- Hệ thống tài khoản kế toán và quy định về nội dung, kết cấu và phương pháp ghi chép tài khoản kế toán;
- 4- Hệ thống biểu mẫu sổ kế toán và quy định về phương pháp ghi chép sổ kế toán;
- 5- Hệ thống biểu mẫu báo cáo tài chính và quy định về phương pháp lập báo cáo tài chính.

Điều 2: Chế độ kế toán đơn vị chủ đầu tư áp dụng cho tất cả các đơn vị chủ đầu tư có thành lập Ban quản lý dự án và tổ chức công tác kế toán riêng thuộc doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế và các đơn vị hành chính sự nghiệp. Trường hợp đơn vị chủ đầu tư không thành lập Ban quản lý dự án thì kế toán dự án đầu tư được thực hiện trên cùng hệ thống sổ kế toán của doanh nghiệp hoặc đơn vị hành chính sự nghiệp.

Điều 3: Chế độ kế toán này có hiệu lực thi hành thống nhất trong cả nước từ ngày 01/01/2001 thay thế Chế độ kế toán đơn vị chủ đầu tư ban hành theo Thông tư liên Bộ số 72 TT/LB ngày 06/12/1991 “Hướng dẫn thực hiện chế độ kế toán đơn vị chủ đầu tư” của Bộ Tài chính và Bộ Xây dựng.

Điều 4: Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, các cơ quan đoàn thể, các tổ chức xã hội ở Trung ương, Thủ trưởng các đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm chỉ đạo, triển khai thi hành Quyết định này.

KT. BỘ TRƯỞNG BỘ TÀI CHÍNH
Thứ trưởng

TRẦN VĂN TÁ